

SOMERO OPISTO

KEHITTÄMISSUUNNITELMA

2021 - 2025

Somero-opiston kehittämissuunnitelma vuosille 2021 – 2025

Somero-opisto on Someron kaupungin kansalaisopisto, jonka toiminta-alueeseen kuuluu myös TL Kosken kunta. Somero-opiston edeltäjä, Someron kansalaisopisto aloitti toimintansa vuonna 1964.

Laissa kansalaisopistot määritellään paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuviksi oppilaitoksiksi, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Opistolla on merkittävä rooli elinikäisen oppimisen mahdollistajana ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäjänä.

Somero-opisto tarjoaa monipuolista yleissivistävää koulutusta eri aloilta sekä taiteen perusopetusta. Lisäksi järjestetään muuta kuntalaisten elämänhallintaa tukevaa toimintaa. Opiston rehtorina toimii Someron kaupungin sivistysjohtaja. Kurssien suunnittelusta ja koordinoinnista vastaavat suunnitteluopettaja ja koulutuskoordinaattori. Suunnitteli- ja opettajan vastuualueena on kuvataide ja kädentaitoaineiden opetus sekä kuvataiteen perusopetus. Muiden kurssien suunnittelu on koulutuskoordinaattorin vastuulla. Opetuksesta vastaa suunnitteli- ja opettajan lisäksi vuosittain n. 70 tuntiopettajaa ja luennoitsijaa. Koulutuskoordinaattorin toimenkuva sisältää myös hyte-koordinaattorin tehtävät.

Opetus- ja kulttuuriministeriön 12.12.2012 myöntämässä ylläpitämisluvassa Somero-opiston koulutustehtävä on määritelty seuraavasti:

"Somero-opisto järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on edistää väestön osaamista, hyvinvointia ja osallisuutta sekä edistää paikallista kulttuuria ja monikulttuurisuutta. Opiston koulutus painottuu taito- ja taideaineisiin, kieliin sekä terveyttä edistäviin aineisiin."

1. Toimintaympäristö

Someron kaupungin ja Koski TL:n yhteenlaskettu väkiluku on 11019 (31.12.2019). Alueen asukasmäärä on laskeva, ikärakenne vanheneva ja ennusteiden mukaan lasten määrä vähenee merkittävästi.

Someron kaupungin vuoteen 2025 ulottuvassa kaupunkistrategiassa määritelty visio kuuluu seuraavasti:

Somero on väestö- ja työpaikkamäärältään kasvava asukas- ja ympäristöystävällinen hyvinvoivien ihmisten yhteisö. Somero tunnetaan yhdessä tekemisen meiningistä, kulttuuristaan sekä kuntakokoonsa nähden monipuolisista liikunta- ja vapaa-ajanpalveluista.

Kosken Tl. kunnan vuoteen 2026 ulottuvassa kuntastrategiassa on visio määritelty seuraavasti:

Viihtyisä, inhimillinen ja yhteisöllinen Koski Tl on dynaaminen ja elinvoimainen yhteisö ja taloudellisesti niin vahva, että se pystyy päättämään itsenäisesti asioistaan, edistämään yritysten toimintaa ja järjestämään asukkailleen tasokkaat palvelut. Koski Tl tunnetaan aktiivisesta ja monipuolisesta liikunta- ja kulttuuritoiminnastaan

Someron kaupungin ja Tl Kosken kunnan alueella ei ole lukioden lisäksi muita perusopetuksen jälkeistä opetusta antavia oppilaitoksia, jonka takia opiston rooli alueen omaehtoisen koulutuksen antajana on merkittävä.

Somero-opiston merkitys kulttuurialan kouluttajana on huomattava. Suurin osa toiminnasta on kulttuurin alalta, eikä Somerolla ole muuta kulttuurialan koulutusta antavaa oppilaitosta.

Somero-opisto tekee yhteistyötä Salon kansalaisopiston sekä muiden lähialueen kansalaisopistojen kanssa. Koulutusyhteistyötä voidaan tehdä myös korkeakoulujen sekä seudun lukioden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa. Merkittäviä yhteistyökumppaneita ovat myös paikalliset, alueelliset ja seudulliset järjestöt ja yhdistykset.

2. Somero-opiston rooli hyvinvoinnin edistäjänä

Viime vuosina tehtyjen tutkimusten perusteella kansalaisopistoilla on merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin, osaamisen ja aktiivisuuden ylläpitäjänä ja kehittäjänä. Opis-

ton toimintaan osallistumisen hyvinvointivaikutukset ulottuvat osallistujan lisäksi myös yhteisöön ja koko yhteiskuntaan vähentäen mahdollisesti jopa sosiaali- ja terveystoimen menoja. Opistojen kursseille osallistumisen merkitys yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääjinä on tärkeä syrjäytymistä ehkäisevä tekijä.

Somero-opisto järjestää varsin paljon päiväopetusta, mikä edistää ikääntyneen väestön osallistumismahdollisuuksia. Paikkakunnalle muuttaneet osallistuvat usein opiston kursseille ja pääsevät sitä kautta tutustumaan uuden asuinkuntansa ihmisiin.

Somero-opisto tarjoaa tavoitteellista kuvataiteen perusopetusta sekä aikuisille että lapsille. Taiteen perusopetus ja muu opiston lapsille ja nuorille tarjoama kuvataiteen, kädentaitojen ja musiikin opetus ovat hyviä vaihtoehtoja liikuntaseurojen järjestämälle toiminnalle tarjoten onnistumisen elämyksiä ja edistäen omalta osaltaan osallistujien ja heidän perheidensä hyvinvointia.

Hyvinvointivaikutus on suurin niille, jotka ovat keskimääräistä hankalammassa elämäntilanteessa kurssien alkaessa, mutta näitä on vain hyvin pieni osa kursseille osallistuvista. Heidän aktivoimisellaan opistotoiminnan piiriin olisi suurin hyvinvointivaikutus. Opiston tulisikin pystyä tavoittamaan tämä kohderyhmä. Useissa kunnissa on otettu käyttöön sosiaali- ja terveystoimien asiakkaille annettava Kaikukortti, jolla voisi osallistua kaikille tai osalle opiston kursseista maksutta.

3. Arvot

- asiakaslähtöisyys
- saavutettavuus
- yhteisöllisyys
- kehitysmuutosmyönteisyys

4. Visio 2021

Somero-opisto on vireä ja ketterä oppilaitos, joka tunnetaan laadukkaasta ja uudistuvasta opetustarjonnasta. Onnistumisen elämyksiä tuottava toiminta edistää hyvinvointia ja osallisuutta sekä tuottaa positiivisia yllätyksiä.

5. Missio

Somero-opisto toimii kuntalaisten osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäjänä, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisijänä sekä tuottaa toiminnallaan yhteisöllisyyttä ja kokemuksia hyvästä elämästä.

6. Toiminta-ajatus

Somero-opistossa järjestetään mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen, oppimiseen, harrastamiseen ja oman hyvinvoinnin edistämiseen tarkoituksenmukaisissa, nykyaikaisissa oppimisympäristöissä. Toiminta tukee aktiivista kuntalaisuutta.

7. Strategiset lupaukset

- tarjoamme mielekästä tekemistä yhdessä oppien
- kehitämme palvelujamme toimintaympäristön muutokset huomioiden, ajassa liikuvia ilmiöitä seuraten ja toiminta-alueemme asukkaita kuullen
- huolehdimme, että oppimisympäristöt ovat ajanmukaiset ja tarkoituksenmukaiset
- suosimme sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäviä ratkaisuja
- suunnitteluprosessimme ovat joustavia ja muutoksiin ennakoivasti reagoivia
- tarjoamme laadukasta opetusta
- toimimme ja viestimme asiakaslähtöisesti
- tarjoamme kuntalaisille yllätyksellisiä elämyksiä

8. Kehittämistarpeet

- asiakaslähtöisyys koulutuksen suunnittelussa,
- yhteistyö paikallisten, alueellisten ja seudullisten toimijoiden kanssa,
- toimintaympäristön muutosten ja kestävä kehityksen huomioiminen opistotoiminnassa,
- arviointiprosessit ja arviointitiedon hyödyntäminen
- tuntiopettajien yhteisöllisyyden ja verkostoitumisen lisääminen,
- digituki ja -koulutus
- digitaalisuuden hyödyntäminen,

- viestintä ja markkinointi
- kädentaitojen opetus ja kudonnan opetustilat
- kieltenopetus
- musiikinopetus
- verkko- ja etäopetus
- poikkihallinnollinen yhteistyö
- osaamisperustaisuuden ja osaamismerkkien hyödyntäminen

9. Suunnitelmakauden painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet

Kehittämisa-alue >Tavoite	Painopisteet	Toimenpiteet
<p><u>Kuntalaiset ja opiskelijat</u></p> <p>> Hyvinvoiva kuntalainen</p>	<p>Huomioidaan koulutuksen suunnittelussa eri-ikäisten ja erilaisissa elämäntilanteissa olevien kuntalaisten tarpeet.</p> <p>Digitalisaatiokehitykseen ja sähköisten palveluiden käyttöön liittyvän tuen tarjoaminen.</p> <p>Lisätään viestinnässä ja markkinoinnissa kohde-ryhmäajattelua mm. väestörakenteen muutoksesta johtuen.</p>	<p>Selvitetään mahdollisuus ottaa käyttöön vaikeassa elämäntilanteessa oleville suunnattu maksuton "Kaikukortti" sekä lapsille suunnattu "harrastuskortti".</p> <p>Kehitetään digitukea sekä henkilökohtaisena että kurssi- ja työpajamuotoisena palveluna.</p> <p>Järjestetään Someron ja Kosken asukkaille sekä opiston opiskelijoille kyselyjä ja tapahtumia, joilla selvitetään kurssitoiveita ja -tarpeita.</p>
<p><u>Opetus</u></p>	<p>Pysyvien ja tarkoituksemukaisen kudontati-</p>	<p>Kehitetään erilaisiin oppimis- ja harrastustarpei-</p>

<p>> Laadukas opetus</p>	<p>lojen saaminen.</p> <p>Kädentaitojen, kielten ja musiikin opetuksen kehittäminen.</p> <p>Toiminnan arviointi.</p> <p>Osaamisperustaisuuden ja osaamismerkkien hyödyntäminen.</p>	<p>siin vastaavia uudenlaisia kädentaitokursseja.</p> <p>Luodaan oppiainekohtainen vastuuopettajamalli kielten- ja musiikinopetukseen (vaatii lisäresursseja).</p> <p>Lisätään kieltenopetuksen ja musiikin yksilöopetuksen tavoitteellisuutta.</p> <p>Määritellään kuorotoiminnan periaatteet.</p> <p>Kehitetään toiminnan arviointia yhdessä muiden kansalaisopistojen kanssa.</p> <p>Osaamisperustaisuuden ja osaamismerkkien käytön laajentaminen.</p>
<p>Henkilöstö</p> <p>> Osaavat opettajat</p>	<p>Tuntiopettajien yhteisöllisyyden, verkostoitumisen ja työhyvinvoinnin tukeminen, perehdytys sekä pedagogisen osaamisen ja digiosaamisen lisääminen.</p>	<p>Järjestetään ensi sijassa hankeyhteistyössä muiden kansalaisopistojen kanssa pedagogisen osaamisen ja digiosaamisen lisäämiseen.</p> <p>Tuetaan tuntiopettajien työhyvinvointia ja verkostoitumista luomalla mahdollisuuksia koh-</p>

		<p>taamisiin ja yhdessä tekemiseen.</p> <p>Uudistetaan perehdytysaineistoa ja perehdytysprosesseja.</p>
<p><u>Yhteistyö</u></p> <p>> Verkostoitunut opisto</p>	<p>Yhteistyö muiden kansalaisopistojen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa.</p> <p>Poikkihallinnollisen yhteistyön lisääminen Somerolla ja Koskella.</p> <p>Yhdistys- ja järjestöyhteistyö.</p>	<p>Osallistutaan erilaisiin opiston toiminnan kehittämiseen tähtääviin verkostohankkeisiin.</p> <p>Kehitetään yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa osaamisperusteisuutta hyödyntäen.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä Someron ja Kosken hallintokuntien kanssa kuntalaisille ja henkilöstölle suunnattua koulutusta.</p>

10. Suunnitelman seuranta ja arviointi

Arvioinnin tarkoituksena on opiston toiminnan kehittäminen ja tätä kautta oppimisen edellytysten sekä toiminnan laadun parantaminen. Arvioinnin ja seurannan työkaluina ovat vuosittainen kehittämissuunnitelman toteutumisen arviointi tilinpäätöksen yhteydessä, kehittämissuunnitelman päivittäminen, asiakastyytyväisyyskyselyt ja asiakas- sekä kurssipalautteet.

Kaupungin talousarvioon asetetaan vuosittain toiminnalliset tavoitteet opiston toiminnalle, mitkä pohjautuvat kehittämissuunnitelmaan kirjattuihin tavoitteisiin ja toi-

menpiteisiin. Näiden talousarvion toiminnallisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Kehittämissuunnitelmaa päivitetään vähintään kolmen vuoden välein.

Asiakkaille tehdään asiakastyytyväisyyskysely joka toinen vuosi. Kyselyssä kysytään asiakkailta palautetta toiminnan sisällöstä ja laadusta sekä kehittämistoimenpiteistä. Lisäksi kerättiin myös toiveita ja ideoita uusiin kursseihin. Kyselyistä tehdään yhteenveto, minkä pohjalta toimintaa kehitetään.

Vuosittaisen opettajankokouksen yhteydessä arvioidaan talousarviovuoden tavoitteiden saavuttamista ja suunnitellaan seuraavalle talousarviovuodelle asetettavia tavoitteita kehittämissuunnitelman pohjalta. Opettajille tehdään palautekyselyitä vuosittain.